

A 100 éves Gyáli úti szakképzés

HELLER FERENC, HORVÁTH LÁSZLÓ

{feri, lacibacsi}@puskas.hu

Mivel a rádióhullámok soha nem álltak meg az országhatárokon egyik irányban sem, mivel a 20. század minden időszakában kapcsolatot kellett biztosítani a Magyar Posta szakembereinek a környező országok vezetékes hálózatával is, ezért 100 éves történetében a Gyáli úti alma mater mindig a műszaki haladás élvonalában haladt. Egyes ágazatok – egész Európában – hol előre szaladtak, hol lemaradtak, de mindig volt olyan távközlési irány, melynek oktatása a Gyáli úton volt a legkorszerűbb.

A Posta (így nagybetűvel és jelző nélkül) kénytelen volt saját szakembergárdáját mindenkoron maga kiművelni, – egy 20 éves időszakot kivéve – bázisiskoláját folyamatosan magas szinten tartotta fenn és kiválóan fejlesztette. A „kiművelt emberfőket” pedig saját hierarchikus rendjében menedzselte. Utóbbi trend csak az utolsó 5-10 évben tört meg. Az egyre megbízhatóbb berendezések üzembeállítása és az utód, a Magyar Telekom HR profiltisztítása miatt a műszaki szakemberigény jelentősen lecsökkent a tulajdonos cégen belül. Az iskolának, ha továbbra is „zászlóshajó” kíván maradni, a következő években jelentős paradigmaváltást kell végrehajtania, mégpedig vélhetően a *tartalomszolgáltatás* irányába.

A Gyáli úti alma mater – immár százéves történetében – mindig a távközlés, az utóbbi időben pedig az infokommunikáció zászlóshajója volt. Amikor műszerészekre volt szükség, akkor Kolozsvári Endre főigazgató úr – későbbi államtitkár – hívó szavára tanonciskolát építettek, amely az akkor máshol nem tanított távíró- és kapcsolástechnikát oktatta európai szinten.

Amikor létre kellett hozni Magyarországon a műsorszóró hálózatot, akkor Magyar Endre főmérnök úr vezetésével megkezdődtek – a legendás „bútorszállító koscsiban” – a stúdió- és műsorszóró-kísérletek.

Amikor már zenei, tehát akusztikailag is tökéletesebbet kellett nyújtani, akkor dr. Békésy György, a későbbi Nobel-díjas postamérnök kapcsolódott be az oktatásba és alkotott diákjai segítségével maradandót (Magyar Rádió 6-os Stúdió).

A II. világháború után, amikor már műszaki középkaderekre volt szükség, az alma mater ismét paradigmát váltott és érettségizett technikusokat bocsátott ki a telefonía, az átviteltechnika és a rádiótechnika szakterületére.

A 60-as évek elején ez a szakember gárda kezdte el a magyar televíziózást. Ez a technika már olyan bizonyult volt – különösen a mikrohullámú átvitel megjele-

nésével –, hogy felsőfokú képzettségű szakembereket követelt meg. Ekkor vált ki a már európai hírű Távközlési Technikum emberi erőforrásán felépülve a Felsőfokú Távközlési Technikum – azóta már győri Szent István Egyetem – Műszaki Tudományi Karának Informatikai és Villamosmérnöki fakultása.

A reprivatizáció kihívását megértve a Matáv Rt. – jelenleg T-Com csoport – Pásztory Tamás HR vezérigazgató-helyettes és Sallai László oktatási igazgató vezetésével ismét saját távközlési technikumává fogadta az alma matert és a hazai viszonylatban páriát ritkító nagyságú beruházással a 20. század utolsó évtizedében alkalmassá tette a tároltprogram-vezérlésű központokra történő áttérést, az üvegszál (digitális hierarchikus) átviteltechnika szinte 100%-os elterjesztését, valamint a világviszonylatban is dinamikusan terjedő mobiltechnikával az ország több mint háromszoros lefedését.

A Technikum minden időben nevelt országos hírű szakembereket, számtalan Kossuth-, Állami- és Széchenyi-díjast, a több mint 3000 technikusból pedig több száz vált alkotó mérnöké. Ugyanakkor két szakmai miniszter, több előadóművész és számtalan orvos, jogász, közgazdász is itt kapta meg az első impulzust az értelmiségivé váláshoz.

Itt tartunk most.

Felmerül a kérdés: hogyan tovább? Nagy elődeink nyomdokán haladva erkölcsi kötelességünk, hogy a színvonalból, a hírnévből, a „gyáliutasságból” egy jottányit se engedjünk. A triviális irány az IP technológia (mely már szerves része oktatásunknak) és a digitális televíziózás minden válfajának (műholdas, kábel, földi, mobil) elterjesztése.

Ez azonban egy maximum ötéves project..., mely természetesen jól halad. Ezekben a technikákban valóban zászlóshajók vagyunk.

Az igazi áttörést azonban csak a tartalomszolgáltatás oktatásának bevezetése jelentheti. Ma már kevés „középszkolás fokon” csak a hardvert megtanítani. Mindenképp részt kell vennünk a sugárzott és interaktív tartalom szakszerű és művészileg is magas színvonalú elkészítésében.

A beruházások elindultak. Egy kis közösségi rádióadóra öt éve készítettünk műsort és három éve ki is sugározzuk azt az éterbe. Egy korszerű, minden igényt kielégítő digitális TV stúdió pénzügyi beruházása befejeződött, már csak az eszközök installálását és rendszerbe integrálását kell elvégezni. Az emberi erőforrás-fejlesztés terén egy fiatal mérnök-tanárunk médiatervező

továbbképzésen vett részt, két bölcsésztanárunkat pedig beiskoláztuk az ELTE-BTK mozgókép- és médiakultúra szakára. Megindult a puhatolódzás a BME Szociológia és Kommunikáció tanszéke, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Pécsi Egyetem Kommunikáció szaka felé az integrált, különösen a gyakorlat-centrikus képzési formák kialakítására. Az Uniós integrációt figyelembe véve megkezdtük az előkészületeket a két tannyelvű (magyar-angol) struktúra kialakítására is, így idén immár a harmadik nyelvi előkészítő osztály indult.

Összegezve: a paradigmaváltás szükségességében biztosak vagyunk. Bízunk benne, hogy az infokommunikáció mellett/helyett a tartalomszolgáltatás lesz a Gyáli úti alma mater 21. századi hajójának zászlajára tűzve.

Miniszterek a Gyáli útról

Katona Kálmán technikus oklevelét 1966-ban, főiskolai oklevelét 1975-ben szerezte meg. A távközlési szabályozás területén dolgozott, a HIF alelnöki rangjáig vitte. 1990-94 között országgyűlési képviselő, a távközlési albizottság elnöke. 1998-2000 között Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi miniszter. Jelenleg is országgyűlési képviselő.

Berecz Frigyes az utolsó tanoncévfolyamban, 1950-ben végzett. Villamosmérnöki oklevelet szerzett. A BHG-ban dolgozott, ahol végigjárta a ranglétrát fejlesztőmérnöktől a vezérigazgatóig. 1987-től 1990-ig ipari miniszter, majd miniszterelnök-helyettes volt.

Művészek a Gyáli útról

Bródy János legismertebb diákunk 1964-ben végzett a Technikumban, majd a BME-n villamosmérnöki diplomát szerzett, de addigra már az Illés zenekar országos hírűvé vált és ő inkább főállású zenész, előadóművész lett. Liszt-díjas, Fényes Szabolcs-díjas, majd az Illéssel Kossuth-díjat kapott. Idén, – 60. születésnapja alkalmából – kitüntették a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével is.

Joós László 1962-ben végzett a Puskásban. 1967-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, ezt követően a Veszprémi Petőfi Színházhoz szerződött. Jászai Mari-díjjal tüntették ki 1978-ban. Élete és munkássága a színházhoz való hűség példája. A Veszprémi Petőfi Színház örökös tagja.

Bezerédi Zoltán 1973-ban végzett az „utolsó technikus” évfolyamon. 1980-ban a Színház- és Filmművészeti Főiskola elvégzése után a kaposvári Csíky Gergely Színházhoz szerződött. Jelenleg a Katona József Színház társulatában játszik. Színházi munkájáért, valamint filmszínészi és rendezői tevékenységének elismeréseként számos kitüntetésben részesült, többek között 1990-ben Jászai Mari-díjban és 1995-ben Őze Lajos-díjban.

Professzorok a Gyáli útról

Jávor András az első – már a Puskás Technikumba felvett évfolyamban – 1955-ben szerzett érettségi bizonyítványt és technikus oklevelet. A villamosmérnöki oklevél megszerzése után hosszú évtizedekig dolgozott a szakmában. A Széchenyi István Egyetem és a BME professzora.

Szendró Péter 1957-ben végzett a Technikumban. A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Gépészmérnöki Karának elődjében okleveles agrár-gépészmérnöki diplomát szerzett. A Gödöllői Egyetemen végigjárta a ranglétrát: tanársegéd, adjunktus, docens majd professzor lett. Ugyanakkor tanszékvezető, intézeti igazgató, dékán és rektor is volt. Megszervezte és 25 éve vezeti az Országos Tudományos Diákköri mozgalmat.

Lindner Miklós az 1962/66. levelezőn végzett a Puskásban. (Ekkor már híradó-főtiszt volt.) 1975-ig a Hadsereg-törzs-híradófőnök helyettese, majd híradófőnöke. 1980-tól a hadtudomány kandidátusa. 1990-ig a Vezérkar híradó- és informatikai csoportfőnöke. 1990-től nyugállományú, a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület elnöke. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem címzetes egyetemi tanára.

Levendovszky János 1978-ban végzett a Technikumban, majd a Villamosmérnöki Karon szerzett diplomát. A neurális hálózatok távközlési alkalmazását kutatja. A BME-n kívüli 9 év alatt a University of Oxford-on (1 év) és a Katholieke Universiteit Leuven-en (4 év) is oktatott. A műszaki tudomány doktora (DSc) és dr. habil fokozatok megszerzése után 2004-ben lett a BME VIK professzora.

Telek Miklós 1981-ben végzett a Technikumban, majd a híradástechnika szakon szerzett villamosmérnöki diplomát 1987-ben. A kandidátusi fokozat (1995) után docens majd a DSc fokozat (2004) megszerzése után 2005-ben professzor lett. Több egyetemen volt vendég előadó és számos külföldi kutatóintézetben dolgozott. Kutatási témája a sztochasztikus modellezés.